

Enjoy home grown food!

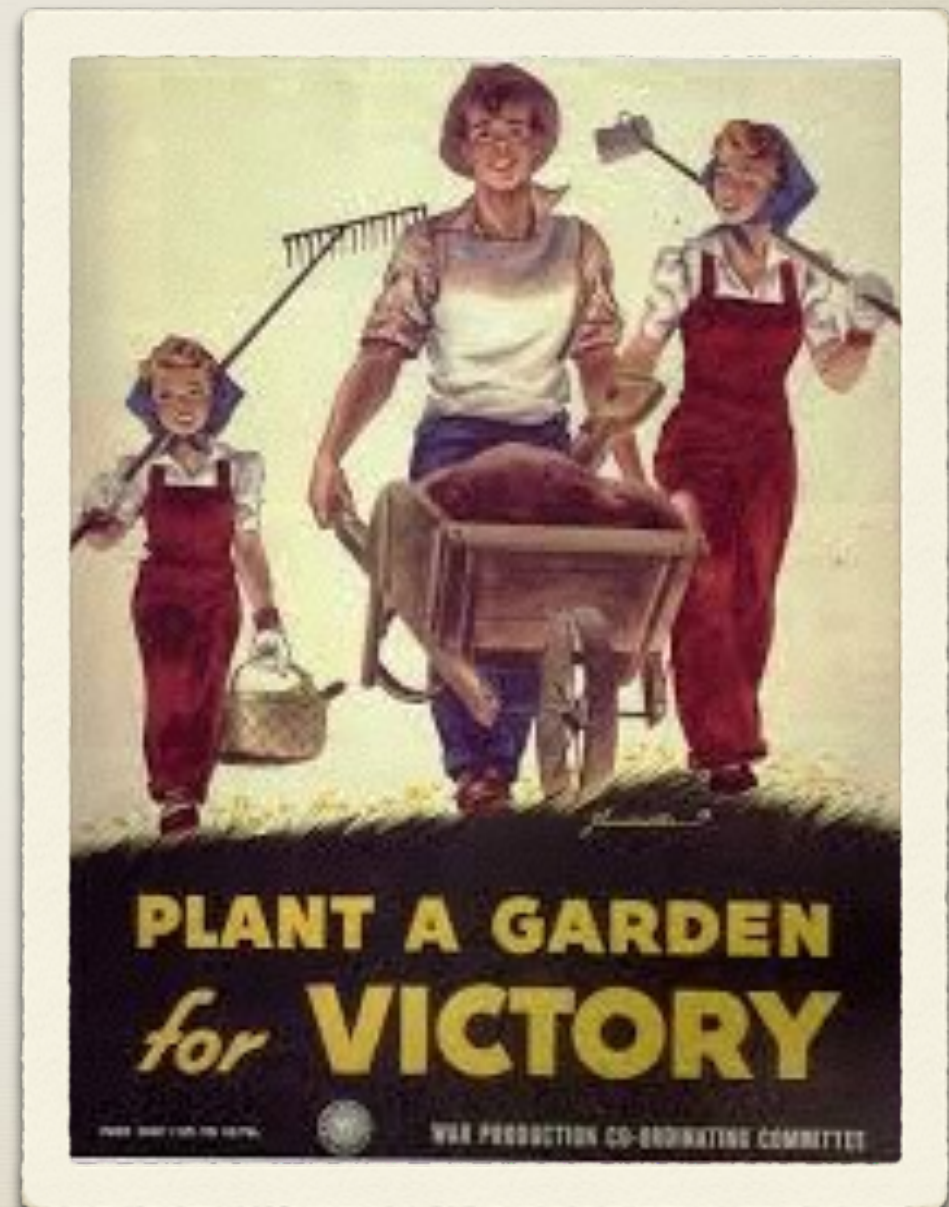
velt

**SAMEN
ECO
ACTIEF**

Basiscursus moestuinieren

Planning

- * Les 1: ecologisch tuinieren, bodem, bemesting
- * Les 2: netwerken in de tuin, biodiversiteit
- * Les 3: bodembewerking
- * Les 4: vruchtwisseling, zaden

velt

**SAMEN
ECO
ACTIEF**

Bodembewerking

Laat vooral de pieren werken!

- * Zij bemesten en verluchten de bodem.

De belangrijkste *bodemwerking*

- * Stap niet op de zaadbedden.
Zo blijft de grond vanzelf
luchtig en levend.

De woelriek

- * = grelinette
- * Bestaat in verschillende versies.
- * Om de grond los(er) te maken.
- * Ergonomisch mits goed gebruik.
- * Efficiënt: tot 1 are per uur.

Hoe werk je met een woelriek?

- * Werk rustig.
- * Gebruik vooral je gewicht.
- * Draai de grond niet om.
- * Til de woelriek niet op.

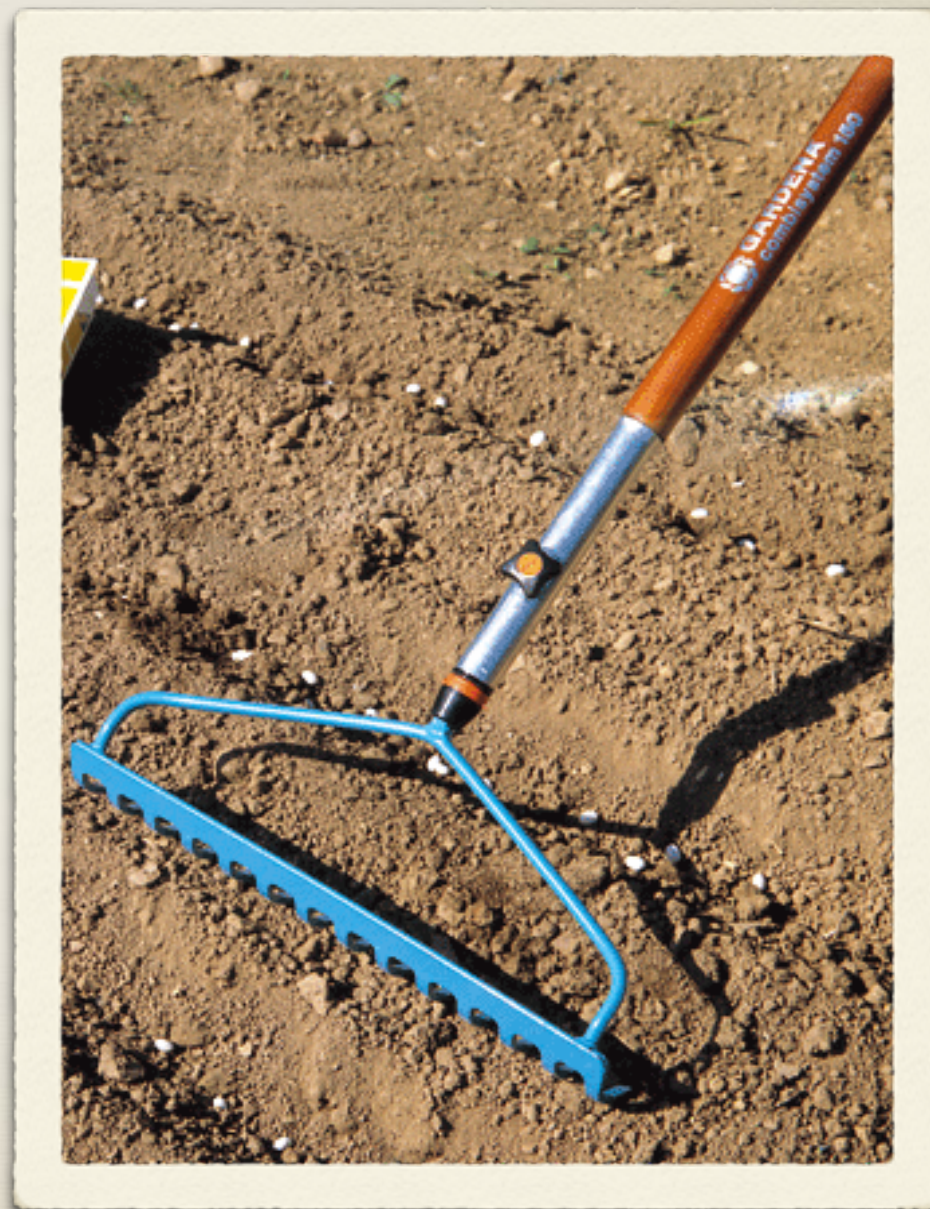
Woelriek & compost

- * Voor of na het werk met de woelriek: het kan allebei.
- * Maak daarna de grond fijner: eerst met een mesthaak of een riek.

Nog fijner...

- * Met een hark, en sterfrees, en handkrabbertje, cultivator...
- * Dit is enkel nodig om fijne zaadjes te zaaien. Voor plantgoed mag de grond grof blijven liggen.

velt

SAMEN
ECO
ACTIEF

En dan kun
je zaaien!

velt

**SAMEN
ECO
ACTIEF**

Mulchen

= de grond bedekken

Bodembedekking in de natuur

- * 99% van de bodem is bedekt.
- * Met levende planten of dode plantendelen.
- * Blote grond is de uitzondering.

Mulchen met stro

- * Veel gebruik tussen aardbeiplanten.
- * Houdt de vruchten droog en schoon.
- * Voorkomt onkruid.

Mulchen met stro

- * Bij de aardappelen: in plaats van aanaarden, of na één keer aanaarden.
- * Dit voorkomt onkruid.
- * Het houdt de knollen donkerder.
- * Extra voordeel: makkelijker om te oogsten.

velt

SAMEN
ECO
ACTIEF

Mulchen met stro

* Bij wortel, kool, prei,
pompoen...

Mulchen met grasmaaisel

- * Dunne laagjes!
- * Dikke lagen kunnen schimmel geven.
- * Je kan het grasmaaisel ook over de planten heen strooien.
- * Dit levert stikstof, via de pieren.
- * Ook mogelijk: blad van brandnetel of smeerwortel.

Mulchen met houtsnippers?

- * Niet tussen je groenten!
- * Wel op paden en tussen struiken.
- * Berk & wilg verteren snel.
- * Eik & kastanje verteren traag.

Mulchen met hooi?

- * Toegepast in natuurreservaten.
- * Bevat meer stikstof dan stro.
- * Bevat meer zaden dan stro.

Mulchen met bladeren

- * De hele winter.
- * Quasi alle bladeren zijn goed; een combinatie is het beste.
- * Eventueel vastleggen met gaas.
- * Na de winter: naar de composthoop.

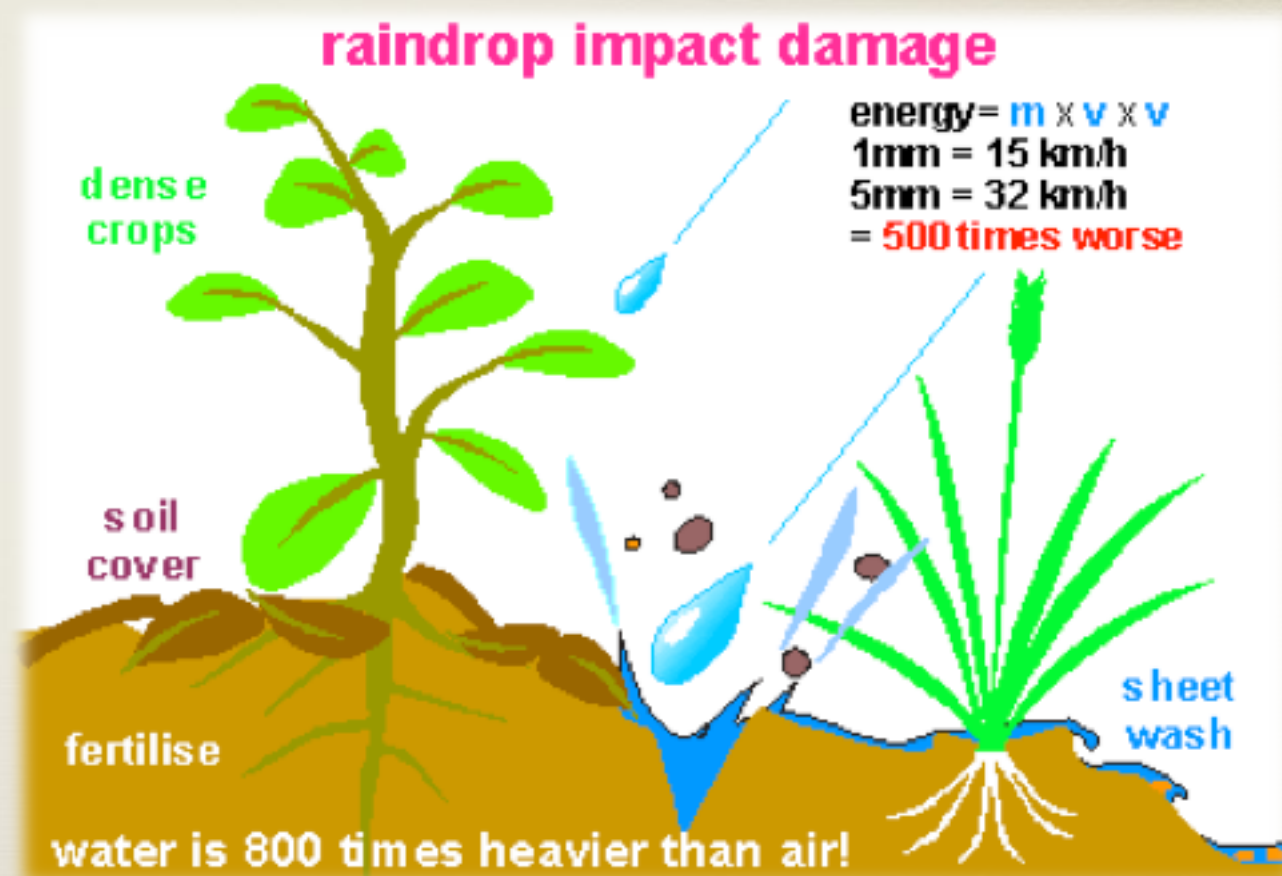
Mulchen met mest (en stro)

- * Kan de hele winter.
- * Na de winter: naar de composthoop.
- * Eventueel door kippen in laten scharrelen.

Voordeel: mulch beschermt je grond

- * Tegen uitspoeling van voedingsstoffen.
- * Tegen afspoeling van goede grond.
- * Regendruppels breken op planten & mulch en verliezen zo hun kracht.

Voordeel: mulch bevordert het bodemleven

- * Vooral: pieren, compostwormen en regenwormen.
- * Wormenmest is de beste mest!

Voordeel: mulch houdt de bodem vochtig

- * Beschermst tegen uitdroging.
- * Eén keer mulchen = niet meer gieten.

Voordeel: mulch weert onkruid

- * Eenjarige onkruiden kunnen niet kiemen.
- * Doorlevende onkruiden: best vooraf verwijderen!

Tip: maart - mei: geen mulch

- * Zo kan de bodem beter opwarmen.
- * Minder kans op (late) nachtvorst.

Op de composthoop

- * Mulch die niet meer nodig is, is prima materiaal om te mengen met vers groenafval.

velt

**SAMEN
ECO
ACTIEF**

*Some see
a weed,
some see
a wish!*

Onkruid

Onkruid: veel werk!

- * Onkruid vergaat niet,
- * het komt telkens terug,
- * het groeit harder dan de groenten,
- * wieden helpt maar tijdelijk.

Herbiciden: nee!

- * Bijen (en andere insecten) sterven door natriumchloraal en andere chemicaliën in hun afbraakproducten.
- * Roundup is echt niet zo onschadelijk als de producent beweert!
- * Resistente onkruiden!

Monsanto's Roundup

**Free Birth Defects
included with every
DROP**

Onkruiden kunnen schadelijk zijn

- * Ze roven licht, lucht en voedsel van onze teelten,
- * ze verspreiden ziektes en plagen, als tussengastheer (vb. klein kruiskruid voor roest, muur voor spint, herderstasje voor witte roest en knolvoet).

Leer je onkruiden kennen!

- * Leer eens een kruid bij.
- * Gebruik paardenbloem, brandnetel, weegbree, heermoes... in thee, als sla, in soep....
- * Matig giftig zijn boterbloem, stinkende gouwe, kruiskruid.

De strategie van onkruiden

- * Kijk naar de natuur: blote grond is er zeldzaam!
- * De grond is bedekt met dode of levende planten(delen).

velt

SAMEN
ECO
ACTIEF

Eenjarige onkruiden

Doorlevende onkruiden

Doorlevende onkruiden verwijderen

- * Alle wortelstukken uitrapen:
meteen resultaat.
- * Of met karton + mulch
afdekken en enkele weken /
maanden wachten.

Compost helpt tegen onkruid

- * Goed gebroeide compost is vrij van zaden!
- * Compost niet inwerken, maar gewoon spreiden.

Welke teelten tegen onkruid?

- * Onkruidwerende teelten zijn:
late aardappel, pompoen,
kolen, groenbemesters...
- * Wel enkele keren schoffelen of
mulchen tussen de rijen.
- * Onkruidbevorderende teelten
zijn aardbei, ui, erwt, wortel...

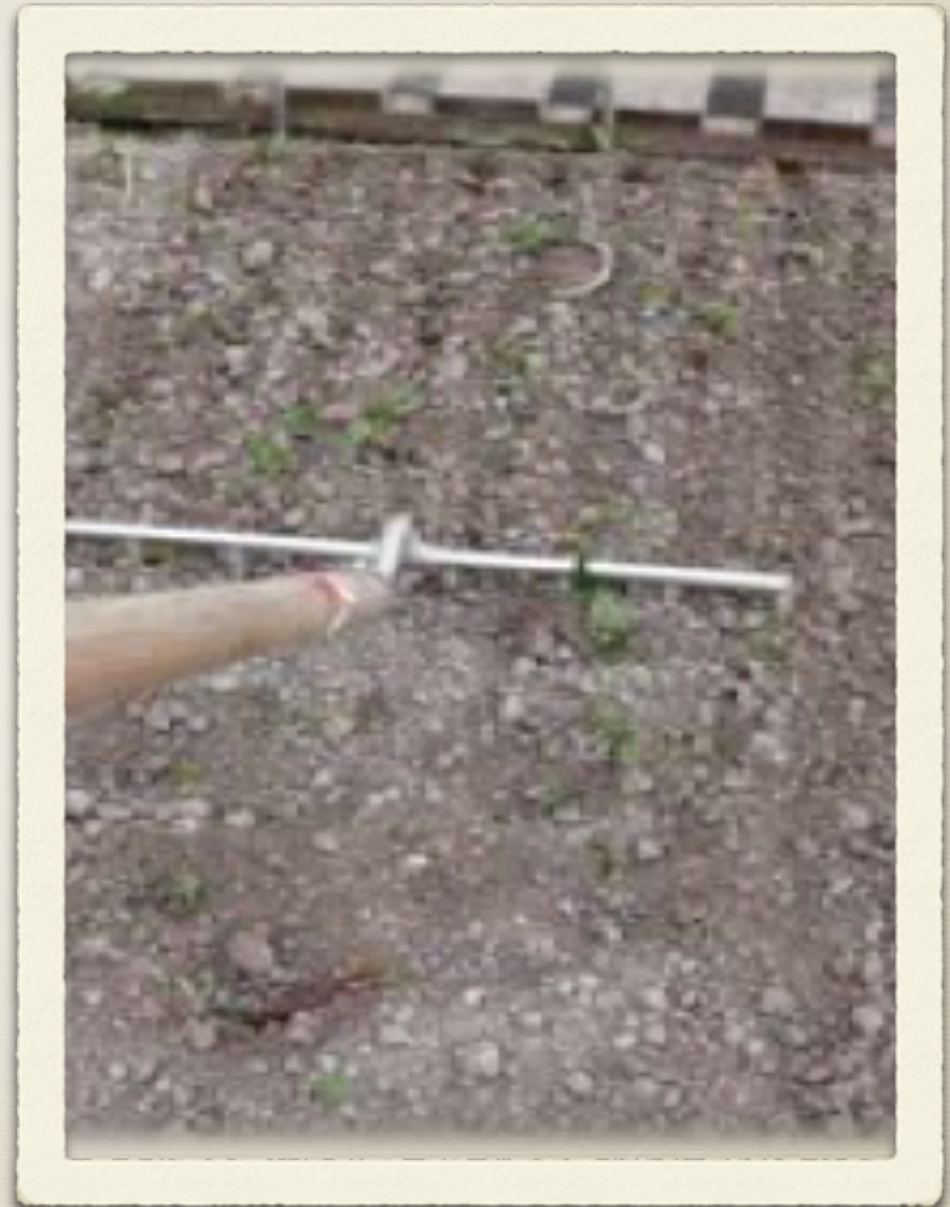
Voorkweken / plantjes kopen

- * Plantjes kopen is gemakkelijk voor de beginners.
- * Voorgewerkt plantgoed heeft voorsprong op het onkruid dat nog moet kiemen.

Een vals zaaibed

- * Een heel oude techniek.
- * Leg je grond klaar 14 dagen voor de eigenlijke zaaidatum.
- * Schoffel dan alle opkomende onkruiden weg en zaai je groenten.

Zaai in rijen:

- * Maak duidelijke (rechte) rijen.
- * Markeer met labeltjes, stokjes...
- * Radijs als markeerzaad voor trage kiemers (wortel, peterselie, pastinaak)

Schoffelen, harken en wieden

- * Oppervlakkig schoffelen bij droog weer.
- * Onkruid laten liggen? Enkel klein onkruid en bij droog weer.
- * Onkruid afvoeren naar de composthoop? Klop er de aarde vanaf!

velt

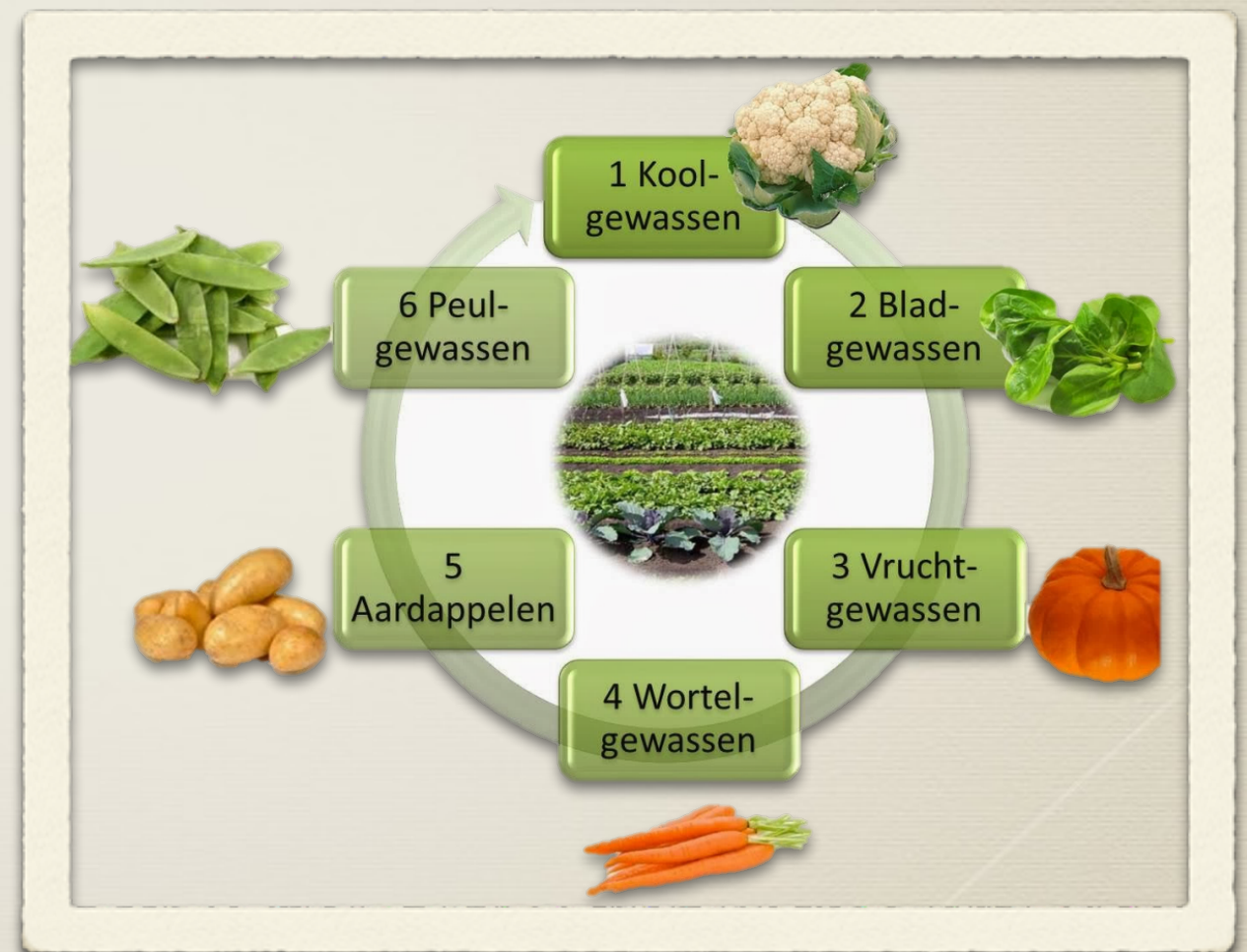
SAMEN
ECO
ACTIEF

Bestrijding van ongewenste gasten

Preventief werken in de moestuin

- * Bodemzorg
 - * goede verluchting en vochthuishouding
 - * bodem bedekt houden
- * Vruchtwisseling!
 - * tegen belagers in de bodem (aaltjes en schimmels)

Preventief werken in de moestuin

- * Combinatieteelt
- * camouflage
- * vangplanten
- * chemische stoffen
- * diversiteit

Preventief werken in de moestuin

- * Natuurlijke vijanden inzetten
 - * lieveheersbeestjes
 - * vogels
 - * kikkers
- * Afschermen met
 - * insectengaas
 - * koolkraag
 - * slakkenbarrières

Plantenversterkende extracten

- * compostthee
- * brandnetelgier
- * —> versterkend / misleidend

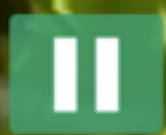
Slakken?

- * Zaai binnen voor en plant pas uit als de planten groter zijn.
- * Bescherm jonge planten.
- * Combineer met tijm, salie of Oost-Indische kers
- * Natuurlijke vijanden: lijsters, padden, kikkers, spitsmuizen, egels

TVM

(biologische) Bestrijding?

- * Enkel in noodgevallen
- * biologische producten (vb. ecostyle, maar met 'bijwerkingen')

